

**Quaestio medica pro baccalaureatu mane discutienda in alma
Monspeliensium medicorum academia. / ... Renatus Siret ; ... praeside. R.D.
Petro Rideux ... ; an phrenitidi balneum.**

Contributors

Rideux, Pierre, 1674-1750.
Siret, Renato, active 1710.
Ecole de médecine de Montpellier.

Publication/Creation

[Montpellier] : [s.n], [1710?]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/canqanh4>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

ILLUSTRISSIMO
 ET REVERENDISSIMO ECCLESIAE PRINCIPI D. D.
 DAVIDI NICOLAO DE BERTIER
 Christianissimo Regi ab omnibus Consiliis, Primo Blesensium Episcopo.
 D. D. D.
 RENATUS SIRET Blesensis.

QUÆSTIO MEDICA
 PROBACCALAUREATU
 MANE DISCUTIENDA
 IN ALMA MONSPELIENSIVM MEDICORUM ACADEMIA.
 PRÆSIDE.

R. D. PETRO RIDEUX
 PROFESSORE REGIO,
 SOCIETATIS REGIÆ SCIENTIARUM SOCIO.

An Phrenitidi Balneum.

UI febrî acutâ correptus, circâ quælibet obvia indiserimi-
 natim delirat, spiratque ex adaucto robore aliquid indomi-
 tum, est ille Phreneticus. Qui prius rationis compos erat, tunc
 impos est; absona loquitur, respondet incongruè, furit &
 assidentibus, ni caveatur, infensus & infestus est, imò & si-
 bi. Hominem non dices, sed feram rabidam. Quàm pertu-
 batur ipsius mens! Nunc in cachinnos soluitur, nunc mærore conficitur,
 videtur temulentus. Sed natura recurrit & ingenium; si fuerit pius pia pro-
 fert, si impudicus obscæna, si rusticus rustica, de rebus bellicis si miles, de
 disciplinis verba profundit si fuerit litteratus; de iis verò & aliis mutit ac mut-
 murat incongruè & extemporariè. Vide quàm varius & miser! Obliviscitur
 interdum quæ sua sunt, interdum sua recordatur & aliena, remotissima retra-
 hit & prodit. Quid plura? Protheus aut hominis larva est, eaque absurda.

Lesiones illæ magis ad mentem pertinent. Hæ magis ad corpus. Phreneticus facie rubet & oculis, nec tamen hi splendent & micant, sed obnubilati sunt, squallidi, horribili, semper aperti, & jucundam lucem refugientes. Præposterè mittit manus & movet digitos; cum floccos & festucas ex pannis legere, muscas per aërem captare cum Galeno diceret. Uritur, agitur, nec sudat; vix mingit, etiam volens; indurata sunt ejus fæces, & universa cutis siccissima; arida est, nigricans est ejus lingua; continuò vigilat; audit remissius loquentes; exquisitissimè sentit.

Unde verò miseranda hæc hominis labe? A corpore menti socio, eoque fragili & fluxo. Scrutemur ergò vitiatum illum corporis statum, ut corpus ipsum, cognito ejus vitio, convenientibus auxiliis ad sociale munus reducamus. Num inflammantur in Phrenitide meningis, in Paraphrenitide diaphragma? Ostenderunt cadaverum sectiones, membranas cerebri septumque transversum fuisse absque Phrenitide inflammata; & ex adverso partes illas non fuisse inflammatas in iis quos Phrenitis sustulerat. An ex eo Phrenitis, quod ex secretis partibus heterogeneis spiritus vehementius fermentantes, explodantur, choreas agant in emporio? Secretorios cerebri ductus laxari quis credat, ut heterogeneis secretionibus inquinentur spiritus, unde mentem turbent & ex sede rationis moueant? Repugnat prorsus huic ductuum laxitati siccior Phreneticorum intemperies; eademque pars cerebri simul foret & laxa ut supponitur, & ultramodum tensa ut arguitur ab exquisitissimo Phreneticorum sensu. Tum & inquinatum hoc liquidum, quantumvis in communi receptaculo fermentesceret, in omnem exagitaretur sensum, in cunctas simul impeteret cerebri fibras, non in varias & singulares, ut singulatia & varia excitaret deliramenta. Unde igitur Phrenesis? Ex eo, quod fibræ cerebri sint ultramodum tensæ. Hinc continuæ Phreneticorum vigiliæ, hinc acutior externorum perceptio, & alia quæ jam supra relata sunt symptomata. Idem censuere nonnulli ex veteribus qui siccitatem cerebri pro causâ Phrenitidis agnoscebant. Fidium chordæ sonum non edunt nisi vibrentur, nec vibrantur nisi pulsantur; non pulsantur ab aëre, sed aërem pulsant; quo magis sunt tensæ eo facilius vibrantur & promptius. De fibris cerebri idem esto judicium. Has intensas in Phreneticis succutiunt internæ cerebri arteriæ, quæ febrili æstu ultramodum micant, eas objecta impellunt; ipsæ verò elatere suo resiliunt, vibranturque; & ab inconditis illarum vibrationibus variisque, varia deliramenta. In se agunt invicem anima & corpus, ideòque dicuntur hæc unita, sociata, copulata. Anima dominatur & servit in cerebro. Prout variè affecta est variè vibrantur cerebri fibræ. Itaque fibris illis utitur anima tanquam instrumento, ut spiritus aut in sanguinem mittat, aut in cerebro coërceat; & hinc multiplices corporis mutationes. Et vicissim pro variâ fibrarum cerebri motione percipit anima, cogitat, recordatur, pathematis afficitur. Ergo si moveantur inconcinnè fibræ cerebri, anima inconcinnè percipiet, cogitabit, recordabitur, totus homo se habebit inconcinnè & absurdè, delirabit, efferabitur.

Duo potissimum summam fibrarum cerebri tensionem inducunt, spirituum

exuperantia, & seri defectus. Prius arguitur ex robore validiori, & intenso corporis calore. Posterior, ex summâ linguæ cutisque ariditate, à defectu sudoris, ab urinâ paucâ, à fœcibus induratis. Quidquid ergo poterit uberiorem spirituum copiam gignere, discutere serum, & acutam febrem accendere, illud omne inter remotas Phrenitidis causas poterit recenseri. Hujusmodi sunt exercitia immodica, frequentior liquorum ardentium potus, excalescentes motus animi, effrenis venus, alimenta salsa & piperata, aliaque complura. Nec tamen febrientes omnes Phrenitis infestat, sed eos dumtaxat, in quibus eæ sunt cerebri fibræ ut facilius intendantur. Ita qui juvenili sunt ætate, qui biliosâ donantur corporis temperie, qui macerantur curis, qui assiduâ mentis contentione consumuntur; Phrenitidi sunt magis obnoxii. Et hinc est quod æstivo tempore & in calidis regionibus sæpius incurrat Phrenitis, quàm hyemali tempestate & in plagis Septentrionalibus.

Si quis intensè febriens de gravissimo capitis dolore conqueratur, de somno frequentiùs interrupto, de horrendis insomniis; si vociferetur inter dormiendum, si vigilans è lecto citrà necessitatem exiliat, si dictorum obliviscatur, si promptius quàm pro more respondeat, aut crebriùs obloquatur & irascatur facilè; imminentem ei Phrenitidem conjicies; hæc enim & similia jam inchoatam arguunt fibrarum cerebri ac nervorum nimiam tensionem. Is vero jam est Phreneticus, qui acutè febriens & quasi robustior factus circa omnia delirat. Phreneticum distingues à Maniaco per febrem, à Melancolico per delirium universale; ab eo qui laborat comate vigili per membrorum robur; à Lethargico per continuam vigiliam & acutam febrem. Est enim absque febre Maniacus; delirat Melancolicus circa quoddam singulare; qui comate vigili tentatur propendet ad somnum & flaccidus est; Lethargicus verò sopitur, afficitur febri lentâ, obliviosus est, & leviter delirat sed quia obliviosus.

Phrenitis morbus est acutus, periculosus ut plurimum, interdum lethalis. Fibrillæ nerveæ rigidiores factæ, crebrioribus acrioribusque agitantur vibrationibus, propelluntque validiùs, & acuunt spiritus & sanguinem; hinc ulterior fermentatio & febrilis æstus; sed & æstu febrili ulterius exsiccantur & rigescunt ipsæ fibrillæ, fiuntque tandem impares concipiendis vibrationibus illis quibus motus humorum & vita servantur. Tunc corrumpitur humana machina, maximè si præcesserint ægritudines, quibus vires fuerint infractæ. Inclinantibus verò fibrarum nervearum vibrationibus, vertitur Phrenitis in coma vigil, vel declinante febre, ac perversâ constitutione cerebri in Lethargum. *Melius est Phrenitidem Lethargo, quàm Lethargum Phrenitidi supervenire ait Hypocrates.* Quare? Quod pendeat Lethargus à nimia fibrarum cerebri laxitate quam induxerit aut spirituum penuria aut serum luxurians, suppletur autem spiritus in Phrenitide serumque discutitur & ita fit Lethargicus accedente Phrenitide propior sano. Si vero conversus fuerit Phreneticus in Lethargicum, extinctam jam fuisse in humoribus spirituum flammam necesse est, & ita fuisse quassatas ac relaxatas cerebri fibras ut ope

nullâ restitui posse uideantur. Si Phreneticus dilucida habuerit intervalla maxima spes salutis affulget, si nulla, ferè conclamatum. Ita qui delirant in intermittentibus discusso paroxismo restituntur. In febribus vero continuis præsertim malignis & in Peripneumoniâ Phrenitis ut plurimum lethalis est. *Ubi in febre non intermittente difficultas respirandi & delirium fit, lethale.*

Qui cerebrum vel ejus meninges inflammari credunt in Phrenitide hærentem sanguinem resolvere tentant venæ sectionibus ex cubito, malleolo, collo. His addunt hirudines, cucurbitulas scarificatas; sanguinem usque ad animi deliquium exhauriri jubent. Qui furentes arbitratur in corde, cerebro, ac nervis spiritus, hi narcotica tanquam præsentissimum auxilium præscribunt. Utrique non rectè. Franguntur vires ab exhausto sanguine, laxatur à narcoticis cerebrum, sopiuntur spiritus, pro vigiliâ præternaturali conciliatur præternaturalis somnus, convertitur Phrenitis in coma vigil aut Lethargum, affectus ipsa Phrenitide perniciosiores. Qui explodentes fingunt in cerebro materias heterogeneas; iis eliminandis fortiora ac repetita præcipiunt Cathartica, & Emetica. Sic verò sanguis acrius fermentescit seroque destituitur, sic exsiccantur partes, & Phrenitis invalescit. Qui ergò fuganda Phrenitis? Solis Humectantibus juxta quorundam veterum praxim Phreneticum igitur largo aquæ potu etiam renuentem proluet; in Balneum tepens bis in die conjicit. Phreneticæ ferè desperatæ Balneum fuisse saluti refert Villisius; nec mirum. Hujus ope laxatur cutis arida, ferum suppeditatur sanguini, naturalis fibrarum tonus restituitur, pacatus conciliatur somnus, Phrenitis evanescit.

ERGO Phrenitidi Balneum.

DISPUTATURI.

<i>PROFESSORES REGII,</i>		<i>PROFESSORES REGII,</i>
R. D. Franciscus Chicoyneau.		R. D. Antonius Deidier.
<i>Cancellarius.</i>		R. D. Antonius Magnol.
R. D. Joannes Chastelain, <i>Decanus.</i>		R. D. Petrus Chastelain, <i>Patris</i>
R. D. Joannes Bezac.		<i>Decani Coadjutor.</i>

R. D. Henricus Haguénot. *Doctor Aggregatus.*

DOCTORES ORDINARII.

M. Eustachius Marcot.

M. Antonius Fizes.

Propugnabit in Augustissimo Monspelienſis Apollinis Fano RENATUS SIRET Blesensis, Artium Liberalium Magister, & jamdudum Medicinæ Studiosus. Die mensis Januarii. 1710.